

[Horn.]

konstatere, hvorledes det forholder sig med den snak om skoletræthed hos de unge, som går ud af den eksamensfri mellemskole. Det er for så vidt ligegyldigt, under hvilke former jeg har mødt denne kreds af unge, men det er navnlig gennem de arbejdstekniske ungdomsskoler, man kan komme i kontakt med disse unge. Jeg er fuldstændig overbevist om, at det er rigtigt, når de siger, at det, der måske kunne tale for, at de skulle kunne kaldes skoletrætte, er to ting. Det er for det første, at skolen ikke var i stand til at komme i kontakt med dem; man forsøgte ikke at tilrettelægge en undervisning, som passede til det læretrin, de var kommet på, men bevægede sig stadigvæk nede på et lavere klassetrin i skolen; det er klart, at dette ikke skulle give dem arbejdstykt. Det andet synspunkt, som disse unge fremfører, er dette, at forældrene vanskeligt kan klare at have dem hjemme længere, når ikke loven forlanger, at de skal gå i skolen endnu et år. Her er naturligvis to grupper af hjem, hvor der kan være vanskeligheder. Der er de hjem, hvor den unge kan bidrage ret væsentligt til hjemmets økonomi ved at få en byplads eller en anden beskæftigelse, og der er den lille gruppe af hjem, hvor den unge i en lille bedrift, det være sig et lille husmandssted eller en lille erhvervs virksomhed, ligeledes kan yde et væsentligt bidrag til, at bedriftens økonomi kan forbedres. Det er to væsentlige problemer, som ikke kan afvises og vel nok må overvejes; men efter alle de undersøgelser, jeg har foretaget, idet jeg har forsøgt at gå ret grundigt til værks i denne sag, må jeg afvise påstanden om skoletræthed. Det glæder mig at se, at en masse lærere deler dette synspunkt, og at al den snak om skoletræthed alene er en nemmere måde at komme om ved vanskelighederne på. Det kan vist heller ikke påstås, at de i Norge har bedre økonomiske forudsætninger for at have det 8. skoleår eller et endnu større antal år, som der er ret alvorlig tale om deroppe. De vil fra 1960 have gennemført den obligatoriske „framhaldsskolen“, som betyder det 8. skoleår, og det er lige så sikkert som det, jeg nævnte før med hensyn til det norske folks stilling til centraliseringen, at det 8. skoleår er der

almindelig enighed om må gennemføres, således som det kommer til udtryk i „framhaldsskolen“.

Der er naturligvis en del politisk prestige i spørgsmålet om det 8. skoleår. Jeg forstår, at venstres lovforslag afviser det 8. skoleår, og det samme har en del af Askovudvalgets medlemmer givet udtryk for, medens en anden del kan tænke sig det. Jeg var glad ved at høre, at det ærede medlem hr. Aksel Møller i et af sine indlæg under den politiske åbningsdebat gav udtryk for, at det 8. skoleår vel måtte være en af de ting, som der kunne tales om. Vi tror, at formanden i Danmarks Lærerforening har ramt det rigtige, når han i en tale fornylig gav udtryk for, at det 8. skoleår vil være en ganske betydelig løftestang for den danske landsbyskoles ligestilling med byskolen, et synspunkt, som jeg også ved at realskoleforeningens formand har stillet sig bagved.

Jeg har med disse bemærkninger tilkendegivet vort syn på det, jeg vil kalde de store principielle linier i disse forslag, som jo for det første går ud på at skabe bedre muligheder for opdragelse til samarbejde, ligestilling mellem land og by — og ligeledes mellem den bedre og den almindeligt begavede del af ungdommen — og styrkelse af den personlige opdragelse.

Sluttelig skal jeg gøre en bemærkning om det, jeg vil kalde de mindre principielle spørgsmål. Her er først gymnasie- og hovedskolen. Det er en af de ting, som har været drøftet og i nogle tilfælde ret skarpt, vel navnlig mellem de to skoleformers repræsentanter. Hvis vi i dag skulle bygge et nyt system op, er det vel højst sandsynligt, at vi ikke ville lave denne opdeling mellem hovedskolen og gymnasietskolen. Nu er det imidlertid ikke sådan, at vi skal bygge noget nyt op; vi skal bygge videre på den ordning, vi har, udbygge den sådan, at den svarer til sin tid. Jeg er af den mening, at det er hensigtsmæssigt at beholde broen mellem folkeskolen og gymnasiet, så at den videre uddannelse i gymnasiet har sine forbindelser tilbage til den egentlige folkeskole. Der er meget, der tyder på, at studentereksamen måske i fremtiden vil blive en afsluttende eksamen, og at den på grund af forskydningerne i samfundslivets funktioner vil være særdeles